

Kórház a sziklák alatt

Klimatikus gyógyhely a Béke-barlang — Kinek használ és kinek árt a különleges összetételű levegő

A Béke-barlang bejáratát a gyakorlatlan szem talán észre sem veszi. Hiába keres hatalmas sziklatömböket félelmetes hasadékokat, a lankás felszínen csak zöld gyepet lát, cse-nevész bokrokat, távolabb fiatal törzű, ritkás erdőt. A kis fennsík alig méteres téglaív alatt lépcsősor indul felé, a továbbjutást — ilyenkor télen — vasajtó zárja el. Nyikordul az ajtó sarka, s elindulunk lefelé. Emberkéz alkotta mesterséges bejárat ez, hiszen természetesen soha nem volt. Dr. Jakucs László, a nev-barlangkutató — a felszín más pontján — 1952-ben jutott le először a cseppkőbarod-lomba. Itt az első lépcsősor után kis vashídra érkezünk, a tetején hullámbádog-fedél, alattunk negyven méter mélység — ez már maga a barlang. A kevésbé járóképes betegek csak ideig jönnék le, kis fapadon itt üldögélnek, szívják a barlangi levegőt. A negyven méteres kürtő mellett mesterséges járaton újabb kétszázegynéhány lépcső, előbb betonból, aztán fából, s végre bent vagyunk a főágban. Még néhány lépés, kicsit kiszélesedik, teremszerű lesz a barlangi folyosó; itt állnak nyáron a betegek fekvőhelyei.

Betegek a barlangban.

(Dr. Jakucs László felv.)

vaslatára — a többségük a bányászok közül került ki — este mentek le aludni, reggel feljöttek, s nappal a kis házban pihentek vagy a környéken sétáltak. A barlangból telefonvonalat építettek ki az ápolóházhoz, hogy mindig tájékozódhassék, nincs-e valami baj odalent.

Mész a levegőben

A gyógykísérleteket vezető főorvos véleménye szerint az eredmények nagyjából meg-egyeznek a németországi barlangszanatórium nyilvánosság-ra hozott adataival. Véleménye szerint a barlangi levegő nem gyógyítja meg az asztmát. Ennek a betegségnek több össze-teszeje van; az egyik a tüdőhőrgök állapota, légzőképessége. A barlang állandóan azonos klímájú, mintegy tíz Celsius fokú levegője maximális páratartalommal rendelkezik, teljesen mentes a szennyező-déstől, s bizonyos meszes összetevője is van. Mindez hozzásegíti a betegeket, hogy az asztmát kísérő bronchitisz részben vagy egészben elmúljon, s általában a lélegzés könnyebb legyen, a rohamok megszűnjenek. A tünetek javulása azonban nem végleges, a megvizsgált esetek többségénél négy-hat hónap múlva visszatérhetnek.

„Maszek”-kúra

Ez év januárjában a barlangterápiáról a szakorvosok ankétot is tartottak. Az ankét és a kísérletet vezető főorvos véleménye szerint is a barlangot klimatikus gyógyhelynek kell tekinteni. A föld alatti kezelést hozzájárulhat bizonyos betegek munkaképességének tartós helyreállításához. (Szív-beteg, magas vérnyomásúak, fertőző betegségben szenvedők részére egyenesen veszélyes ez

a terápia!) Az ankét javasolta a kísérletek folytatását.

Ha sikerül ebben az évben ismét megnyerni a vállalatok és a szakszervezetek támogatását, akkor májusban fabarakk épül a kis fennsík negyven beteg számára. Most már nemcsak ápolónő, hanem orvos is állandóan tartózkodna itt, s ellátnák a kis kórházat finomabb ellenőrző vizsgálataokra is alkalmas műszerekkel. A beteghadjárat egyre fokozódó erővel máris megindult, pedig beutalni csak az ózdi SZTK tud, hiszen alapos vizsgálat nélkül nem is szabadna betegnek lemennie a barlangba. A múlt évi gyakorlat mégis az volt, hogy a környéken szállást béreltek, Aggtelekről vagy Jósavafőrlő autóbusszal kiutaztak a földút határáig másfél kilométert begyalogoltak az erdőbe és egy óvatlan pillanatban zseblámpával besurrantak a barlangba. Szeretnék az idén megakadályozni ezt a nagyon is veszélyes „maszek” gyógy-módot.

A nagy áldozatokat vállaló ózdi intézmények, a szakszervezetek azonban azt is szeretnék, ha segítséget kaphatnának. A másfél kilométeres be-kötőt például lassacskán lét-kérdéssé válik. Akár gyógy-szanatórium, akár egyszerű idegenforgalmi cseppkőbarlang lesz itt: mindenképpen szükség van rá. Egetően hiányzik egy bányalift is, hiszen a hosszú-hosszú lépcsősor nem a legelőnyösebb éppen az asztmabetegeknek. Jó lenne, ha az IBUSZ, a barlang jelenlegi tulajdonosa is beruházna a barlangba, s nemcsak a kész eredmények után kapcsolódna be a munkába. A Béke-barlang minden-képpen nagyszerű természeti kincsünk felvirágoztatása nemcsak a betegek ezreinek, de az ország idegenforgalmának is érdeke.

Bernáth László

Szülők felelőssége

Letartóztatta a rendőrség Újpest hírhedt hugigánjait

Amikor helyszíni szemlére kísérték őket a nyomozók, akkor sem látszott rajtuk megbánás.

Lejátszottak mindent úgy, ahogyan történt. A Lipták utcai betörést — huszonkét tábla bört vittek el a Timár KTSZ telepéről — a szörmeárugyári fosztogatást és az Attila utcai rablótámadást, ahol karácsony este negyven forintért és a karórát leütötték egy embert...

A nyomozás befejeződött, a többi a bíróság dolga. Azonban van valami, amit nem lehet és nem szabad szó nélkül hagyni. Ez a négy bűnöző nagyon fiatal. A legidősebb sincs még 22 éves.

Négy fiatal élet holtvágányra futott. Két terhelte a felelősség?

„Karesz volt a sátán”

A díványon sovány férfi fekszik. Az apa.

Hét gyereket nevelt. Öt lányt és két fiút. Két fia most vizsgálati fogságban várja a tárgyalást. Harmadik társukkal abban a gyárba törtek be, ahonnan apjuk nyugdíjba ment.

— Karesz — az a sátán — az család őket. Inni, meg csavarogni... Éreztem, hogy egy-

szer börtönbe juttatja őket...

Akkor, karácsony este is érezte, hogy baj lesz. Együtt ünnepelt a család. Az ablak alatt fűttszó sivitott. — Ne menj, Imi, maradj itthon...! Elment. Leütötték és kifosztottak egy embert.

— Maguk — a szülők — érezték, hogy az ivás, csavargás nem vezet jóra. Mit tettek ellene?

Csend. Az apa hallgat, az anya sír.

Az apa vallomása

Két utcával arrébb, „Karesz” szüleinél.

Az apa is vádolt. A bört, amit a fia rabolt, ő adta el.

Rettegtek a fiától. Beteg ember, mindig attól félt, a fia egyszer megüti, s akkor minden- nek vége. Inkább nem szólt. Akkor sem, ha a fia csak he- tegig dolgozott egy-egy helyen, ha részegen járt haza. És akkor sem, amikor a bört hozta. „Mit bámulsz? Van. Add el és ne törődj semmivel!”

A kapuig kísért.

— Ide figyeljen! Azt mon- dja, hogy nekem kellett volna erélyesnek lennem. Maga nem ismerte Kareszt és a barátait sem. Ezeknek semmi sem szá- mított. Senkire sem voltak te-

kintettel. Sem szülőre, sem testvérré. Senkire — érti? Egy- szer szoltam a fiamnak. Kést vágtam a zsekrénybe...

— Kétől kért segítséget? Hallgat. Eltapossa a cigaret- tát és vállat von. — Most már mindegy...

Az elhagyott cimbalom

A negyedik fiú két évig ta- nult a zeneművészeti gimná- ziumban. Tehetséges volt. Ösz- tönődiát kapott és jutalmakat. Az apja koncertcimbalmot vet- neki, s arról álmodott, hogy a fia egyszer majd ünnepelt művész lesz. Dédelgette, becé- zte és mindent elnézett. Azt is, hogy Jóska éjjel jár haza, iszik.

Az anyja éjjel-nappal sír, lefogyott. Az apa ügyvédekhez szaladgál, kuporgatja a pénzt, hogy védjék, védjék Jóska!

Négy fiatal élete holtvágány- ra futott. Két terhelte a fe- lelősség?

Talán már a szülők is érzik, hogy őket. Az erélytelenségért, a mindent elnézésért. Azt érezték, azt tudták, hogy baj lesz. De nem tettek ellene semmit. Nem kérték tanácsot, segítséget a társadalomtól, amely segíthetné volna — mert erősebb a családnál.

Balogh László

Itt a budapestiek beszélnek

A pénzes postás ♦ Viták ♦ Válaszok

Felszállás sorrendben...

Figyelemmel kísérem a vi- taindítás óta közölt válasz- kat. Ezekből megállapítható, hogy mindenki egyetért a ja- vaslattal.

A javaslatot — véleményem szerint — hatósági intézke-

déssel nem lehet végrehaj- tani, hanem széleskörű társ- dalmi szervezésre van szük- ség.

Kovács Dénes,
Bp., XIII., Göncöl u. 4.

MIT MONDJAK?

Hozzászólások a köszönés vitához

Hű olvasója vagyok a lap- nak, s nagyon szeretem be- ne az „Itt a budapestiek be- szélnek” rovatot. Z. Péter le- velén fölbátorodva, én is meg szeretném kérdezni az én problémámat is.

Fiatalasszony vagyok, két gyermekem van. Sűrűn látogatok el szüleimhez, ahol nagyon kellemetlen az isme- rősökkel való találkozás, mert nem tudom, hogyan köszön- jek. Mikor otthonról elkerül- tem, 14–15 éves voltam, s a környékbeli fiatalasszo- nyoknak „csókolom”-ot kö- szöntem, mit ők „szervusz”-

szal viszonzottak. Most ha ta- lálkozunk, ők természetesen tégeznek és szervusz, de ne- kem már kellemetlen a csó- kolom köszönés, mert már én is anya vagyok, viszont ők is fiatalok még. De szervusz- szal nem köszönhetek, vi- szont a jó napot, bármennyi- re szép köszönés, kicsit hide- gon hangzik. „Pá”-t nem mondhatok, mert ők tegez- nek. Egyszóval, kerülöm a találkozásokat, mert nem tu- dom, mi lenne a lehelye- sebb köszönés.

Makai Jánosné, Kispest

A tisztelet kifejezése

Olvastam Z. Péter fiatal tech- nikus véleményét a köszönéssel kapcsolatban. Kíváncsi voltam a hozzászólásokra. A „kezet csó- kolom” köszöntés külföldön is, nálunk is szokás. Ekeken át é- tem külföldön, volt alkalmam ta- pasztalni, hogy tisztelek meg egymást az emberek. Minden rendű, rangú, korú nőt a nap- szaknak megfélelően: jó reggeltel, jó napot, jó estét, illet- ve jó éjszakkal köszöntek.

Nálunk soknak beszédük min- den harmadik, negyedik szava a „kezet csókolom”. Ez visszatet- sző. Az utóbbi időkben, különö- sen a fiataloknál pedig „csó- kolom!” köszöntés divik. Ez, né- zetem szerint, nevelétségi, kü- lönösen a fiataloknál.

Nézetem szerint helyes a szü- lökkel szemben a „kezet csóko- lom”-mal köszöntés, mivel ez a tisztelet kifejezése.

J. K-né

A táppénz kifizetése

Az SZTK kerületi segélye- zési fiókoknál a táppénzkifi- zetés eddigi rendje az volt, hogy a beteglapot le kellett adni és kb. egyórát várakozás után a dolgozó felvehette a helyszínen a táppénzt. Azok a dolgozók részesültek így táppénzben, akiknek a mun- kahelyén nincs önálló SZTK kifizető pénztár. Február 1 óta táppénzt az említett hi- vatalok csak postán küldhet- nek ki, és azt a segélyezési fióknál személyesen felvenni nem lehet.

Ez a körülmény annyit je- lent, hogy a régi egyórás vá- rakozás helyett a táppénz kézhezvételéhez most 3–4 hetet kell várni.

A mostani eljárásnál még az sincs módjában a dolgozó- nak, hogy „meghatalmazás”-t írjon a házmasternek, hogy ha napközben nem tartózkodik otthon, a táppénzt fel- vehesse, mert újabb intézke- dés alapján csak személye- sen veheti azt át.

Nem hiszem, hogy ez az SZTK vagy a posta dolgozó-inak érdekeit szolgálja, mert hisz ezzel az eljárással több a kifizetőhely adminisztrá- ciója, több a könyvelés mun- kája, több a postai adminisz- tráció és több a pénzes pos- tás munkája.

„Egy táppénzes beteg”

Ezért

Kovács Béláné (Bánki Donát utca) kifogásolta, hogy a XIV. kerületi KÖZERT 471. számú üzletét miért nem a 129. utca ele- jén levő üres helyiségbe költöz- tették át. A fentiekre vonatko- zóan közölik, hogy az említett üres helyiség nem a vállalat tu- lajdonosa, s kisebb is, mint az az üzlet, ahová az átköltöztetés megtörtént. Sajnos, a renoválás a tervezettnél hosszabb ideig el- húzódott.

XIV. ker. KÖZERT Élelmiszer- értékesítő Vállalat

Hétfőn, március 14-én nyitjuk meg

LIDÓ DIÉTÁS ÉTTERMÜNKET

(VI., Népköztársaság útja 11.)

mely változatos konyhájával mindennap

friss borjúhús készítményeivel a nap minden szakában

készítségesen áll kedves vendégeink rendelkezésére.

Déli étkezésnél díjmentes orvosi tanácsadás.

Segítsen az autóbusz a trolinak!

A 75-ös trolibusz túlszűfoltá- gan átmenetileg, akár azonnali hatállyal — véleményem szerint — úgy lehetne segíteni, ha a csúcsforgalom idején 75-ös jelzé- sű autóbuszt állítanának be ugyanazon a vonalon. Megállói esetleg a két trolimegálló között volnának, vagy pedig gyorsjá- ratszerűen állítanák be az autó- buszt.

F. J.
II., Báthory L. u. 8.

ÁPISZ-boltot kérünk

A XI. kerület, Bocskai úti Általános Iskola tanulóifjúsága ne- vében kérjük a tisztelt szerkesz- tőket, hogy alábbi kérésünket az Esti Hírlap legközelebbi szá- mában közölni szíveskedjék. A Móróc Zsigmond körtértől a Sashegyig terjedő útszakaszon papír- és fröszerbolt egyáltalán nincs. Mivel iskolánk ebbe az út- szakaszba esik — és mivel a ta- nulók legnagyobb része ebben a körzetben lakik — rendkívül fon- tos és sürős lenne ezen az út- vonalon egy ÁPISZ-bolt felállítá- sa.

A Bocskai úti Ált. Isk.
V/a leányosztályának tanulói

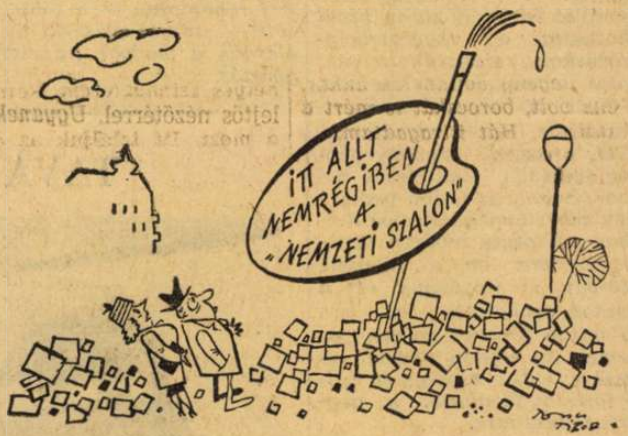
Tervbe vettük

Az Esti Hírlapban a III. kerü- let Orbán Balázs úttal kapcsola- ban közölt panaszra a követke- zőket válaszolom:

Az Orbán Balázs útnak a Bé- csi úttól az Ujlaki Téglagár la- kóépületeihez vezető utat az Ujlaki Téglagár építette ki. Az Or- bán Balázs út folytatása jelen- leg kiépítetlen dűlőt, a kért le- járó elkészítését gyalogosok ré- szére a III. kerületi Tanács ré- széről tervbe vettük 1960. év első érvényében. Kocsiforgalom ré- szére azonban a jelenlegi dűlőt nem alkalmas, így lejárót kocsi- forgalom részére biztosítani nem áll módunkban.

Arnócz János
III. ker. Tanács VB VI. oszt. vez.

KRITIKA HELYETT...

(Toncz Tibor rajza)

A zsebpénz-kérdés

Décsi Vera levelével kap- csolatban az a véleményem, hogy illuzórikus dolog elérni azt, hogy minden gyerek egy- séges rendszer szerint kapjon zsebpénzt. A jövedelmek nem egyformák, a szülők tehát te- hetségük szerint adnak gyer- mekeiknek több vagy keve- sebb zsebpénzt. Nem is az a döntő szempont, hogy a gy- erkeket öt vagy tíz forintot kap- e, hanem az, hogy a szülő kellő ellenőrzést gyakoroljon a zsebpénz felhasználása körül. Hiszen 5 forintot is lehet ha- szontalanulanságra költeni, 10 vagy akár 15 forintot pedig okosan beosztani.

Helytelen természetes a túl sok zsebpénz, mert a gyermek kísértésbe kerülhet, és elkezd könnyelműsködni, de helytelen a zsebpénz meg- tagadása is, mert akkor elke- seredés, kisebbségi érzés fej- lődik ki a lélekben. A zsebp- énzt megvonásának, illetve csökkentésének csak akkor van helye, ha az büntetésből

történi. A tapasztalat az, hogy egy mozijegy árának le- vonása nagyobb visszatartó erő, mint akár a testi fenyték (ami egyébként, vélemé- nyem szerint, nagyon helyte- len), akár a gyermek szemé- lyes szabadságának megsér- tése („bezárás”).

Tisztelettel:

Egy pedagógus-szülő

ABC sorrendben

A fővárosi moziműsorral kap- csolatban, az Esti Hírlaphoz inté- zett levélre a következőket kö- zöljük:

A mozik sorrendjét már több mint egy éve ABC-rendben kö- zöljük — olvasóink kívánságára. A mozik nevét pedig mindenki tudja, tehát sokkal könnyebben tájékozódik az ábecés regisz- ter segítségével, mint másfajta be- osztásban. „A hét filmet!” ro- vatban valóban csak a mozi ne- vét közöljük, de a részletes mű- sornál a mozi címét, telefonszá- mát, előadásainak kezdetét is fel- tüntetjük.

Griesz József
főosztályvezető
Jávör Endre
propaganda oszt. vez.

Az utcán

A nemrég megjelent lakásren- delet megnövelte a lakáscekre készülő számát. Sokan hirdet- nek és még többen olvassák, böngészik a lakáshirdetéseket. Ez meglátja a Fővárosi Ingat- lanközvetítő Marx téri kirendelt- ségének hirdetőtáblái előtt. Elénk csoportosulás alakul a hirdetések előtt. Kisebb-nagyobb csoportok alakulnak ki a téren és mint a piactéren, úgy tárgyalnak a la- káscekről.

Vajon nem találhatna-e a Fő- városi Ingatlanközvetítő más és jobb formát, mint hogy a laká- scserekről így, az utcán tárgyal- janak pestiek?

H. B.